

Saksnr. 16/2723

08.12.2016

Høringsnotat - Innsyns-, klage- og søksmålsrett for kommunen i skattesaker om verdsetting av kraftanlegg

Innhold

1	Innledning	3
2	Gjeldende rett og bakgrunn for forslaget	3
3	Departementets vurderinger og forslag	5
3.1	Rett til innsyn i saksdokumenter	5
3.2	Klagerett	7
3.2.1	Innledning	7
3.2.2	Rettslig grunnlag for kommunens klagerett	8
3.2.3	Klageinstans mv.	8
3.2.4	Klagefrist	10
3.2.5	Behandling av klagen. Den skattepliktiges rettigheter.....	10
3.3	Søksmålsrett.....	12
3.4	Endret formuesverdi	14
4	Økonomiske og administrative konsekvenser	14
5	Forslag til lovtekst.....	16

1 INNLEDNING

Finansdepartementet sender på høring et forslag til regler om innsyns- og klagerett for kommunen ved fastsetting av formuesskattegrunnlaget for kraftanlegg. Departementet foreslår at kommunen skal ha rett til innsyn i dokumenter som gjelder verdsetting av kraftanlegget og kunne klage på den fastsatte verdien. Forslaget er en oppfølging av et vedtak fra Stortinget 28. april 2016.

Departementet foreslår også enkelte endringer i reglene om adgang for kommunen til å gå til søksmål om fastsettingen av formuesskattegrunnlaget for kraftanlegg.

Departementet går blant annet inn for å presisere hvilke fastsettinger kommunen kan få prøvd og å regulere hvem søksmålet skal rettes mot.

Forslaget innebærer endringer i skatteforvaltningsloven § 5-4, §§ 13-1 til 13-4 og §§ 15-2 og 15-13.

2 GJELDENE RETT OG BAKGRUNN FOR FORSLAGET

Kommunen skal benytte den verdien (taksten) som et kraftanlegg fikk ved fastsetting av formues- og inntektsskatt i året før skatteåret, som grunnlag for utskriving av eiendomsskatt på anlegget, jf. eiendomsskatteleva¹ § 8 B-1 første ledd. Bestemmelsen innebærer at det er verdsettingen av anlegget etter reglene i skatteloven² § 18-5 som avgjør hva som er skattegrunnlaget i saker om eiendomsskatt. Verdsettingsreglene i skatteloven og anvendelsen av disse har dermed direkte betydning for hvor store kommunens inntekter fra eiendomsskatten kan bli.

Kommunen har etter gjeldende rett en nokså vid rett til *innsyn* i opplysninger om formuesskattegrunnlaget for kraftanlegg. Det følger av eiendomsskatteleva § 18 at skattemyndighetene skal gi eiendomsskattekontoret «*alle opplysninger det ligg inne med og som trengst for utskriving av eiendomsskatten.*» Bestemmelsen er i praksis tolket slik

¹ Lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiendomsskatt til kommunane (eiendomsskatteleva)

² Lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

at kommunen kan kreve opplysninger om selve eiendomsskattegrunnlaget, eiendomsskattelistene med oversikt over formuesverdier på kraftanlegg i kommunen og opplysninger i selvangivelsen og vedlegg som ligger til grunn for ligningen. Dersom skattekontoret ved ligningsbehandlingen har fraveket den skattepliktiges selvangivelse, omfatter innsynsretten også opplysninger om avviket og grunnlaget for dette. Det materialet skattemyndighetene for øvrig besitter, og som har blitt benyttet eller som kan benyttes i kontrollvirksomhet mv., er derimot i utgangspunktet ikke omfattet av kommunens innsynsrett. Dette innebærer for eksempel at kommunen ikke kan kreve innsyn i korrespondanse mellom skattemyndighetene og den skattepliktige som ikke har ledet til noe vedtak om endring av ligningen.

Kommunen kan ikke *klage* over fastsettingen av formuesverdien for kraftanlegg dersom den mener at denne er uriktig.

Kommunen har derimot rett til å gå til *søksmål* for å få prøvd fastsettingen av formuesskattegrunnlaget. Denne retten følger av ligningsloven³ § 11-2 første ledd som fastsetter at kommunestyret ved søksmål kan få prøvd om en ligningsavgjørelse bygger på feilaktig faktisk grunnlag eller uriktig oppfatning av et rettsspørsmål.

Stortinget vedtok våren 2016 en ny skatteforvaltningslov⁴ som skal erstatte dagens ligningslov. Loven viderefører i stor grad dagens regler om klage- og søksmålsrett for kommunen. Det betyr at kommunen ikke har klagerett på fastsettingen. Adgangen til å reise sak for domstolene er nedfelt i lovens § 15-2 tredje ledd. Det følger av første punktum at kommunestyret ved søksmål kan få prøvd vedtak som gjelder spørsmål av betydning for utskriving av eiendomsskatt. Annet punktum slår fast at søksmålsadgangen også omfatter den skattepliktiges egen fastsetting av skattegrunnlaget for kraftforetak. Den sistnevnte bestemmelsen er et nødvendig tillegg

³ Lov 14. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven)

⁴ Lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven)

til første punktum ettersom det ikke er fattet noe vedtak når skattegrunnlaget er fastsatt av den skattepliktige selv.

Bestemmelsen om innsyn i eiendomsskattelova § 18 ble ikke endret under behandlingen av skatteforvaltningsloven.

Samtidig med at skatteforvaltningsloven ble vedtatt 28. april 2016 fattet Stortinget følgende vedtak nr. 631: *«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om innsynsrett og klageadgang for kommunene ved fastsettelse av eiendomsskattegrunnlaget for kraftanlegg.»*

En generell innsyns- og klagerett for kommunen innebærer at den får videre prosessuelle rettigheter i skattesaker enn det som følger av gjeldende rett. Forslaget i høringsnotatet her er en oppfølging av vedtaket. Vedtaket slår fast *at* det skal fremmes forslag om innsyns- og klagerett. Det oppstår imidlertid enkelte spørsmål om hvordan innsyns- og klageretten skal gjennomføres. Blant annet må det tas stilling til hvilket organ som skal være klageinstans, hvor lang klagefristen skal være og hvilke rettigheter den skattepliktige skal ha under klagesaksbehandlingen.

3 DEPARTEMENTETS VURDERINGER OG FORSLAG

3.1 Rett til innsyn i saksdokumenter

Hovedregelen i skatteforvaltningsloven er at det bare er de skattepliktige selv som har rett til innsyn i dokumenter om deres sak, jf. skatteforvaltningsloven § 5-4. En adgang for kommuner til å kreve innsyn i saksdokumenter innebærer et unntak fra dette utgangspunktet.

Det framgår av redegjørelsen i punkt 2 at kommunen allerede etter gjeldende rett har en nokså vid rett til innsyn i opplysninger om verdsettingen av kraftanlegg. Enkelte opplysninger faller imidlertid utenfor innsynsretten. Departementet legger til grunn at

Stortingets vedtak nr. 631 innebærer at utgangspunktet skal være at kommunen skal ha innsyn i *alle* dokumenter som etter sitt innhold gjelder verdsettingsspørsmålet.

Departementet foreslår at kommunens innsynsrett skal ha hjemmel i et eget ledd i skatteforvaltningsloven § 5-4, nærmere bestemt nytt niende ledd. Første punktum fastsetter at kommunen skal kunne kreve innsyn i «*dokumenter som gjelder verdsetting av kraftanlegg som har betydning for utskrivningen av eiendomsskatt.*» Overskriften til § 5-4 må endres for å gjenspeile at den etter endringen omfatter mer enn innsyn for den skattepliktige som er part i saken.

Departementet har vurdert om eigedomsskattelova § 18 kan oppheves som overflødig fordi innsynsretten etter skatteforvaltningsloven § 5-4 niende ledd omfatter flere opplysninger. Eigedomsskattelova § 18 gjelder imidlertid også i andre saker enn verdsetting av kraftanlegg. Det er derfor fortsatt behov for bestemmelsen.

Innsynsretten etter skatteforvaltningsloven § 5-4 niende ledd foreslås å gjelde alle dokumenter som etter sitt innhold gjelder verdsettingen av kraftanlegg. Opplysninger om andre deler av skattefastsettingen til den skattepliktige omfattes derimot ikke av innsynsretten.

Innsynsretten omfatter de dokumenter som til enhver tid finnes om verdsetting av kraftanlegget. I seg selv innebærer den dermed ikke at skattemyndighetene plikter å fremskaffe nye dokumenter enn det som allerede foreligger i saken.

Innsynsretten gjelder bare når kommunen krever det. Skattemyndighetene har dermed ingen plikt til å utlevere opplysninger uoppfordret.

I skatteforvaltningsloven § 5-2 annet til åttende ledd er det gitt regler om unntak fra innsyn for interne dokumenter mv., hvordan innsyn skal gis og klage over avslag på krav om innsyn. Departementet foreslår at disse skal gjelde også når kommunen ber

om innsyn etter skatteforvaltningsloven § 5-4 niende ledd, jf. forslag til bestemmelse i annet punktum.

Hensynet til den skattepliktige tilsier at kommunen som har fått innsyn i dokumenter, ikke skal kunne gi disse videre til uvedkommende. Eieendomsskattelova § 29 annet ledd har en bestemmelse om at taushetspliktsreglene i skatteforvaltningsloven kapittel 3 gjelder tilsvarende for tjenstepersoner og nemndsmedlemmer som er med på å skrive ut eiendomsskatt. Taushetspliktsreglene i skatteforvaltningsloven er strengere enn de som følger av forvaltningsloven. Departementet legger til grunn at bestemmelsen gjelder opplysninger som mottas fra skattemyndighetene etter skatteforvaltningsloven § 5-4 niende ledd på samme måte som andre opplysninger i eiendomsskattesaker.

Departementet viser til forslag til endringer i skatteforvaltningsloven § 5-4.

3.2 Klagerett

3.2.1 Innledning

Hovedregelen i skatteforvaltningsloven er at det bare er den skattepliktige eller den som er endelig ansvarlig for skatten som har rett til å påklage skattefastsettingen. Videre er det slik at klageretten bare omfatter vedtak om skattefastsetting, ikke skattefastsettinger som er foretatt av den skattepliktige etter skatteforvaltningsloven kapittel 9. En rett for kommunen til å klage på grunnlaget for formuesskatten innebærer dermed et unntak både fra lovens hovedregel om hvem som har klagerett og hva som skal kunne påklages (klagegjensstanden). I tillegg er det behov for å bestemme hvilket organ som skal være klageinstans, klagefristens lengde og hvilke rettigheter den skattepliktige skal ha under klagesaksbehandlingen.

Departementet foreslår å regulere disse spørsmålene i form av endringer i skatteforvaltningsloven §§ 13-1 til 13-4.

3.2.2 Rettslig grunnlag for kommunens klagerett

Skatteforvaltningslovens § 13-2 har regler om klagerett for andre enn den skattepliktige og den som er endelig ansvarlig for skatten. Departementet foreslår at kommunens klagerett skal reguleres i et nytt femte ledd i denne paragrafen. Forslaget slår fast at *«(k)ommunen kan klage på verdsettingen av kraftanlegg som har betydning for utskrivningen av eiendomsskatt.»*

Klageretten gjelder både når verdsettingen følger av en skattefastsetting den skattepliktige har gjennomført etter reglene i skatteforvaltningsloven kapittel 9, og verdsettingen som følger av et vedtak fra skattemyndighetene.

Klageretten er på samme måte som innsynsretten begrenset til å gjelde den delen av skattefastsettingen som har betydning for utskrivningen av eiendomsskatt på kraftanlegg. Andre deler av skattefastsettingen kan ikke påklages.

Departementet viser til forslag til endring i skatteforvaltningsloven § 13-2.

3.2.3 Klageinstans mv.

Departementet legger til grunn at skattekontoret og Skatteklagenemnda er aktuelle klageinstanser når kommunen klager over verdsettingen av kraftanlegg. Etter departementets vurdering bør spørsmålet om hvilket organ som skal avgjøre klagen, løses ulikt avhengig av på hvilket stadium i skattesaken den fremmes.

Departementet foreslår at *skattekontoret* skal være klageinstans i de tilfellene kommunen klager på en verdsetting som den skattepliktige har gjennomført selv etter reglene i skatteforvaltningsloven kapittel 9. Skattekontorets vurdering av verdsettingsspørsmålet har på dette tidspunktet ikke kommet til uttrykk i noe vedtak. Klagen bør derfor ikke bringes direkte inn for Skatteklagenemnda. Hensynet til at den skattepliktige bør kunne kreve ny overprøving av saken tilsier også at saken ikke bør behandles av nemnda allerede på dette stadiet.

Departementet foreslår at regelen om skattekontoret som klageinstans tas inn i skatteforvaltningsloven § 13-3 femte ledd. Bestemmelsen slår fast at *«[s]kattekontoret er klageinstans ved klage over fastsetting etter kapittel 9 som har betydning for utskrivningen av eiendomsskatt.»*

Kommunen kan ikke påklage vedtaket som skattekontoret har fattet til Skatteklagenemnda. Det at det ikke er klagerett i slike tilfeller er i samsvar med det alminnelige forvaltningsrettslige utgangspunktet om at en klager ikke har klageadgang på vedtak i klagesak, som blant annet kommer til uttrykk i skatteforvaltningsloven § 13-1 annet ledd første punktum.

Departementet foreslår at *Skatteklagenemnda* skal være klageinstans i de tilfellene verdsettingen framgår av et vedtak fra skattekontoret etter reglene i skatteforvaltningsloven kapittel 12. Dette vil følge av hovedregelen om hvilket organ som er klageinstans i skattesaker etter skatteloven, jf. skatteforvaltningsloven § 13-2 annet ledd første punktum, og det er derfor ikke behov for å regulere det særskilt.

Når verdsettingen følger av et vedtak i en klagesak etter skatteforvaltningsloven kapittel 13, bør kommunen etter departementets vurdering ikke ha klagerett. Saken har på dette stadiet vært behandlet to ganger i forvaltningen, både av skattekontoret som en endringssak uten klage og av Skatteklagenemnda som klagesak. Kommunen har ved begge anledninger kunnet fremme sine synspunkter. Departementet legger derfor til grunn at kommunen har hatt tilstrekkelig anledning til å fremme sine interesser på forvaltningsstadiet. Skatteklagenemnda er et uavhengig organ som behandler saker som har blitt forberedt av et eget sekretariat som ikke kan instrueres av skattekontoret, Skattedirektoratet eller Finansdepartementet. Etter departementets vurdering er det bare domstolen som bør kunne overprøve vurderingene til den uavhengige Skatteklagenemnda.

Konsekvensen av at en kommune ikke kan påklage et vedtak fra Skatteklagenemnda er at den må gå til søksmål dersom den ønsker å angripe fastsettingen. Også for den skattepliktige er søksmål det eneste rettsmiddelet dersom den skattepliktige på dette stadiet vil at saken skal prøves på nytt, se pkt. 3.2.5.

Departementet viser til forslag til endringer i skatteforvaltningsloven §§ 13-2 og 13-3.

3.2.4 Klagefrist

Hovedregelen i skatteforvaltningsloven er at den skattepliktige har en klagefrist på seks uker, jf. § 13-4 første ledd. Etter departementets vurdering bør fristen være noe lengre for kommuner som ønsker å påklage verdsettingen av kraftanlegg. Årsaken til dette er at kommunen ikke kjenner de faktiske forholdene i saken på samme måte som den skattepliktige. Kommunen har derfor behov for tid til å be om innsyn og utarbeide klagen. Departementet foreslår derfor at fristen skal være tre måneder, jf. skatteforvaltningsloven § 13-4 første ledd nytt annet punktum.

Skatteforvaltningslovens hovedregel er at fristen skal regnes fra melding er kommet fram, jf. § 5-5 første ledd. Departementet legger til grunn at det er den meldingen som kommunen får om det fastsatte grunnlaget for formuesskatt som fristen skal beregnes med utgangspunkt i.

Departementet viser til forslag til endring i skatteforvaltningsloven § 13-4.

3.2.5 Behandling av klagen. Den skattepliktiges rettigheter.

Klageretten innebærer at klageinstansen har plikt til å realitetsbehandle saken. Skattemyndighetene har dermed ikke anledning til å vurdere om det er hensiktsmessig å ta verdsettingsspørsmålet opp til endring, slik de kan i saker som behandles etter skatteforvaltningsloven kapittel 12.

Det er viktig at hensynet til den skattepliktige ivaretas under klagesaksbehandlingen. Departementet foreslår en egen bestemmelse i skatteforvaltningsloven § 13-2 femte

ledd annet punktum om at skattemyndighetene skal varsle den skattepliktige om at det har kommet inn en klage over fastsettingen. Underveis i saksbehandlingen skal den skattepliktige ha de prosessuelle rettigheter som ellers gjelder i skattesaker. Det innebærer blant annet rett til innsyn i klagen og andre dokumenter i saken. Den skattepliktige skal også ha forhåndsvarsel og gis anledning til å uttale seg, jf. skatteforvaltningsloven § 5-6.

Ved verdsettingen av kraftanleggene vil bevisbedømmelsen kunne bero på skjønnsmessige elementer. I saker om skjønnfastsetting har det i praksis utviklet seg regler som innebærer at skattemyndighetene – som et utgangspunkt – må kunne påvise at den skattepliktiges skjønn er feil for å kunne fravike dette. Reglene er videreført i skatteforvaltningsloven, jf. Prop. 38 L (2015-2016) kapittel 18.6.3.1. Departementet legger til grunn at reglene gjelder også i saker skattemyndighetene behandler etter klage fra kommunen. Det er hensynet til den skattepliktige som taler for en slik løsning. For den skattepliktige vil en endring av skattefastsettingen ha de samme konsekvensene enten endringen skyldes en sak skattemyndighetene har tatt opp på eget initiativ eller en klage fra kommunen. Det er dermed ikke tilstrekkelig for å ta klagen til følge at kommunen kan sannsynliggjøre at et forsvarlig skjønn kan gi et annet resultat enn det som følger av den foreliggende fastsettingen.

Dersom klagen fra kommunen tas til følge, oppstår det en plikt for skattemyndighetene til å endre skattefastsettingen. Etter departementets vurdering er det ikke nødvendig med en egen bestemmelse om dette ettersom det allerede følger av lovens system at skattefastsettingen skal endres når en klager får medhold i en klagesak.

For den skattepliktige vil avgjørelsen i en klagesak der skattekontoret er klageinstans, fortone seg som et vedtak om endring uten klage etter reglene i skatteforvaltningsloven kapittel 12. Den skattepliktige bør kunne påklage dette vedtaket. Det foreslås en egen bestemmelse om dette i skatteforvaltningsloven § 13-1 annet ledd annet punktum.

Bestemmelsen er et unntak fra hovedregelen om at et vedtak i en klagesak ikke kan påklages. Gjeldende annet punktum blir nytt tredje punktum.

Departementet legger til grunn at den skattepliktige ikke skal kunne klage på et vedtak fattet av Skatteklagenemnda. Som nevnt i avsnitt 3.2.3 har saken da vært behandlet to ganger i forvaltningen med anledning for den skattepliktige til å fremme sine synspunkter, og bare domstolen bør kunne overprøve den uavhengige Skatteklagenemnda. Den skattepliktige må da på samme måte som kommunen gå til søksmål dersom den ønsker å angripe vedtaket.

Departementet viser til forslag til endringer i skatteforvaltningsloven §§ 13-1 og 13-2.

3.3 Søksmålsrett

Som nevnt i kapittel 2 har kommunen allerede i dag adgang til å gå til søksmål om verdsettingen av kraftanlegg når denne har betydning for utskrivningen av eiendomsskatt, jf. skatteforvaltningsloven § 15-2. Denne retten videreføres samtidig med at det innføres klagerett. Departementet foreslår imidlertid en endring av ordlyden i bestemmelsen i skatteforvaltningsloven § 15-2 tredje ledd annet punktum for at den skal bli lik den som angir hva som kan påklages. Etter forslaget kan kommunestyret få prøvd *«verdsettingen av kraftanlegg som har betydning for utskrivningen av eiendomsskatt.»* Forslaget er verken ment å utvide eller innskrenke søksmålsadgangen sammenlignet med det som følger av skatteforvaltningsloven i dag.

Det følger av skatteforvaltningsloven § 15-3 første ledd at søksmålet skal rettes mot den skattemyndigheten som har truffet avgjørelsen. Er avgjørelsen truffet av en nemnd, utøves partsstillingen av skattekontoret. Sentralskattekontoret for storbedrifter har i dag et særlig ansvar for skattleggingen av kraftforetak etter reglene skatteloven kapittel 18. I praksis er det derfor dette kontoret som utøver partsstillingen når kommunen går til sak der et kraftanlegg er verdsatt ved vedtak.

Skatteforvaltningsloven har ingen bestemmelser om hvem som utøver partsstillingen når det er den skattepliktige som har fastsatt kraftanleggets verdi etter reglene i kapittel 9. Det er behov for å regulere dette spørsmålet.

En mulig løsning er at kommunen skal rette søksmålet mot den skattepliktige ettersom det er den skattepliktige som har foretatt verdsettingen som angripes.

Skattemyndighetens vurdering av verdsettingsspørsmålet har, som nevnt i kapittel 3.2.3, ikke kommet til uttrykk i noe vedtak på dette stadiet i saken.

Departementet foreslår likevel at kommunen skal anlegge søksmålet mot skattekontoret, jf. forslag til bestemmelse i skatteforvaltningsloven § 15-3 første ledd nytt tredje punktum. Etter departementets syn vil det være urimelig om utgangspunktet skal være at den skattepliktige skal bære alle de administrative kostnadene ved at kommunen ønsker å prøve saken for domstolene. Hensynet til en hensiktsmessig saksbehandling tilsier dessuten at skattemyndighetene blir involvert i saken og vurderer verdsettingsspørsmålet når den er kommet så langt at den bringes inn for domstolene. Den foreslåtte bestemmelsen står i forlengelsen av regelen om at skattekontoret utøver partsstillingen i saker der vedtak er fattet av en nemnd og lyder som følger: *«Skattekontoret utøver også partsstillingen ved søksmål etter § 15-2 tredje ledd annet punktum.»*

Den skattepliktige skal i alle tilfeller varsles om søksmålet slik at den kan ivareta sine rettigheter etter de alminnelige reglene om dette. Departementet foreslår en bestemmelse i skatteforvaltningsloven § 15-2 fjerde ledd nytt annet punktum for at varslingsplikten også skal omfatte tilfeller der søksmålet gjelder den skattepliktiges egen verdsetting.

Det foreslås ingen endringer i søksmålsfristen på seks måneder. Etter gjeldende rett løper søksmålsfristen fra vedtaket ble sendt den skattepliktige. Når den skattepliktige fastsetter verdien selv og det ikke foreligger noe vedtak om fastsetting av verdien av

kraftanlegg som har betydning for utskrivningen av eiendomsskatt, er det behov for en bestemmelse om når fristen begynner å løpe. Departementet foreslår derfor en bestemmelse i skatteforvaltningsloven § 15-4 første ledd annet punktum om at søksmålsfristen i disse tilfellene begynner å løpe når melding om verdsetting ble sendt kommunen.

Skatteforvaltningsloven § 12-1 tredje ledd bokstav a pålegger skattekontoret å endre skattefastsettingen når endringen følger av, eller forutsettes i, utfallet av søksmålet. De vanlige fristene for endring av skattefastsetting i skatteforvaltningsloven § 12-6 er ikke til hinder for at endringen gjennomføres, jf. skatteforvaltningsloven § 12-8 bokstav a.

Departementet viser til forslag til endringer i skatteforvaltningsloven §§ 15-2, 15-3 og 15-4.

3.4 Endret formuesverdi

Dersom verdsettingen av kraftanlegget blir endret etter klage eller søksmål fra kommunen, vil den nye verdien bli brukt både som formuesverdi og eiendomsskattegrunnlag for kraftanlegget. Det betyr at eierne av kraftanlegg kan få endret formuesskatt som følge av kommunens klagerett over verdsettingen etter skatteloven. Ettersom få kraftverkseiere er formuesskattepliktige, vil en endret formuesverdi trolig ha begrenset betydning i praksis.

4 ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Forslaget om å gi innsyns- og klagerett innebærer ingen endringer i de materielle skattereglene. Det har derfor ingen direkte *provenymessige* konsekvenser. Forslaget kan likevel få indirekte konsekvenser for skatteprovenyet. I den grad kommunene benytter seg av klageretten og får medhold i klagene, vil dette trekke i retning av økning av provenyet fra formuesskatt og eiendomsskatt. For formuesskattens del modifiseres denne effekten av at det ikke er alle eierne av kraftanlegg som er i formuesskatteposisjon. For eiendomsskattens del avhenger effekten av at kommunene i praksis bruker det økte eiendomsskattegrunnlaget til å skrive ut økt eiendomsskatt. På

den annen side vil det at Skatteetaten må bruke ressurser på å avgjøre klagen fra kommunene, gå ut over det øvrige kontrollarbeidet, jf. nedenfor. Dette fører til at skattemyndighetene kan behandle færre saker der faglige hensyn tilsier at det bør gjennomføres kontroller, noe som trekker i retning av provenyet vil bli redusert. Etter departementets vurdering er det vanskelig å anslå hva som vil bli den samlede provenymessige effekten av forslaget om å innføre innsyns- og klagerett.

Forslaget pålegger ikke *kommunene* økte administrative kostnader. Det vil imidlertid påløpe administrative kostnader for de kommunene som velger å benytte seg av innsyns- og klageretten. Kostnadenes størrelse vil avhenge av hvor mange klager kommunene fremmer og hvor mye ressurser de bruker på arbeidet med dette. For kommuner som klager på fastsettingen i stedet for å gå til søksmål, vil forslaget føre til reduserte kostnader. Årsaken til dette er at det gjennomgående er mindre kostnadskrevenne å klage til forvaltningen enn å fremme en sak for domstolene.

For *Skatteetaten* vil forslaget få administrative konsekvenser. Klageretten innebærer til at skattemyndighetene blir forpliktet til å behandle de sakene kommunene fremmer. Ressursene som brukes til dette vil gå på bekostning av de ressursene som til enhver tid er tilgjengelig til annet kontrollarbeid. Skattemyndighetene kan dermed ikke i samme grad som tidligere la kontrollfaglige vurderinger når de avgjør hvilke saker de skal arbeide med.

For de *skattepliktige* vil forslaget føre til mindre forutberegnelighet i den forstand at en tredjepart kan klage over skattefastsettingen deres. De skattepliktige kan ikke i samme grad som tidligere være sikker på at den verdsettingen av kraftanleggene som de selv eller skattemyndighetene har foretatt, vil bli endelig. Videre kommer de skattepliktige til å få økte administrative kostnader i de klagesakene hvor de fremmer anførsler mv. for å ivareta sine interesser. Omfanget av disse kostnadene vil avhenge av hvor mange klager kommunene fremmer og hvor omfattende klagen er.

5 FORSLAG TIL LOVTEKST

Forslag til lov om endringer i skatteforvaltningsloven

I

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning gjøres følgende endringer:

Overskriften til § 5-4 skal lyde:

Partsinnnsyn *mv.* i saksdokumenter

§ 5-4 nytt niende ledd skal lyde:

Kommunen kan kreve innsyn i dokumenter som gjelder verdsetting av kraftanlegg som har betydning for utskrivingen av eiendomsskatt. Reglene i annet til åttende ledd gjelder tilsvarende.

§ 13-1 annet ledd annet og nytt tredje punktum skal lyde:

Skattekontorets vedtak i klagesak etter § 13-2 femte ledd kan likevel påklages. Det samme gjelder klageinstansens vedtak om å avvise en klage, unntatt:

- a) når også underinstansen traff vedtak om å avvise klagen*
- b) når underinstansen har prøvd avvisningsspørsmålet og kommet til at vilkårene for realitetsbehandling er til stede*
- c) når Kongen vil være klageinstans*
- d) når klagen er avvist av en klagenemnd.*

§ 13-2 nytt femte ledd skal lyde:

Kommunen kan klage på verdsettingen av kraftanlegg som har betydning for utskrivingen av eiendomsskatt. Skattemyndighetene skal varsle den skattepliktige om klagen.

§ 13-3 nytt femte ledd skal lyde:

(5) Skattekontoret er klageinstans ved klage over verdsettingen av kraftanlegg når denne er fastsatt av den skattepliktige etter kapittel 9.

§ 13-4 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Ved klager etter § 13-2 femte ledd er fristen likevel tre måneder.

§ 15-2 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Kommunestyret kan også få prøvd den skattepliktiges fastsetting av *verdien av kraftanlegg som har betydning for utskrivningen av eiendomsskatt*.

§ 15-2 fjerde ledd nytt annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder den skattepliktige som har foretatt fastsettingen som angripes ved søksmål etter tredje ledd annet punktum.

§ 15-3 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Skattekontoret utøver også partsstillingen ved søksmål etter § 15-2 tredje ledd annet punktum.

§ 15-4 første ledd annet punktum skal lyde:

Søksmål som nevnt i § 15-2 tredje ledd annet punktum, må reises innen seks måneder etter at melding om verdsettingen ble sendt kommunen.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.